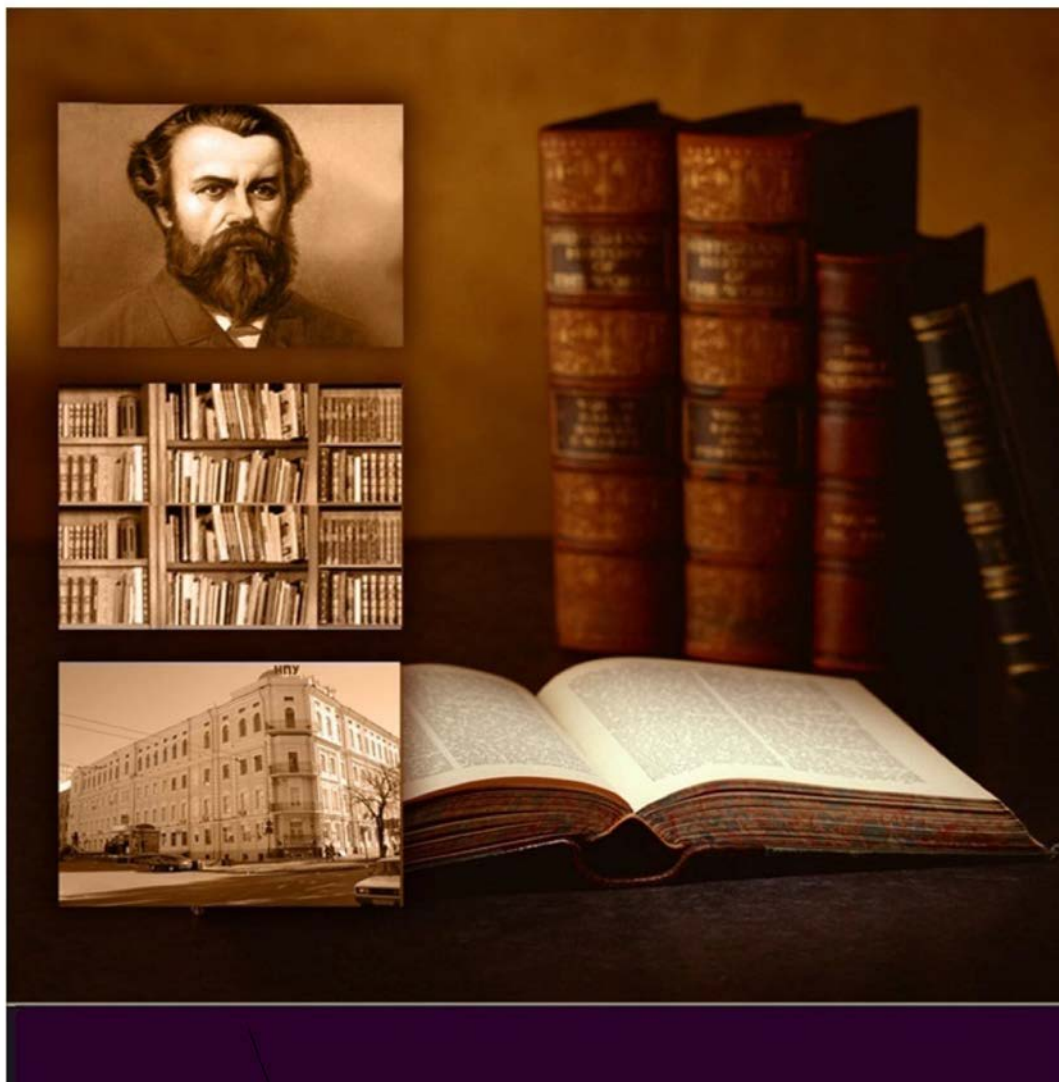

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Наукова бібліотека

**ІДЕЇ М. П. ДРАГОМАНОВА
В ДОСЛІДЖЕННЯХ ВЧЕНИХ
Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова**
Бібліографічний покажчик
Частина 2

Київ – 2024

**Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла
Драгоманова
Наукова бібліотека**

**ІДЕЇ М. П. ДРАГОМАНОВА
В ДОСЛІДЖЕННЯХ ВЧЕНИХ
Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова**

Бібліографічний покажчик

Частина 2

Київ - 2024

УДК 070:82(092) : 012

I-90

Серія «Вчені УДУ імені Михайла Драгоманова»

Упорядкування: Наталія Іванівна Тарасова

Наукове редагування: Оксана Леонідівна Хархун

Бібліографічне редагування: Маргарита Михайлівна Цимбал

I-90 Ідеї М.П. Драгоманова в дослідженнях вчених Українського державного університету імені Михайла Драгоманова: бібліографічний покажчик / М-во освіти і науки України; УДУ імені Михайла Драгоманова, Наукова бібліотека; упоряд.: Н.І. Тарасова; наук. ред.: О.Л. Хархун; бібліогр. ред.: М. Цимбал. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. – Ч. 2. - 55 с.

Покажчик містить праці про Михайла Драгоманова, надруковані професорсько-викладацьким складом університету до його ювілеїв, доповіді до Драгоманівських читань, наукових конференцій з різних аспектів наукової діяльності М.П.Драгоманова.

УДК 070:82:378(092) : 012

© Український державний університет
імені Михайла Драгоманова, 2024

Передмова

Михайло Петрович Драгоманов – один з видатних діячів України XIX століття, наукові і громадянські інтереси якого тісно пов'язані з багатьма напрямками суспільного, духовного, культурного і політичного життя своєї епохи впродовж десятків років, змінюючись в своєму розвитку, викликаючи палке захоплення його ідеями і думками друзів і абсолютне неприймання його іншими. Михайло Павлик, соратник, однодумець і біограф, писав, що Драгоманов дав українському рухові свідомість нових суспільних та ідейних критеріїв, високо підніс імператив включеності в європейський культурний і політичний контекст, загалом став у свої складні часи свіжим і збадьорливим вітром на українському полі. Михайло Драгоманов став першим українським лідером нової доби, заклав ті засади, на яких ґрунтувався український визвольний рух наприкінці XIX – початку XX століття.

На думку М. П. Драгоманова «...ідеал і бажання досконалості в майбутньому не повинні вести до байдужості, до того, що робиться тепер, а навпаки, посилювати бажання можливого наближення дійсного життя до життя ідеального». Широке коло галузей гуманітарних знань, великий інтерес до різних проявів

суспільного життя та його реалій звертає науковців до ідей і наукових праць М. П. Драгоманова, гуманіста і демократа, який головними цінностями суспільства вважав свободу, політичні і національні права народу. Він залишив скарбницю своїх думок в книгах, статтях, епістолярії.

Вчені університету, який носить ім'я М.П.Драгоманова, зробили спробу зібрати праці вченого і видати окреме зібрання його праць. В ювілейних драгоманівських читаннях і матеріалах наукових конференцій вченими університету подані численні доповіді і наукові праці, в яких досліджуються численні ідеї Михайла Драгоманова з історії і етнографії, педагогіки, економіки, мови, фольклористики, мистецтва; інтереси – соціальні, політичні, правові, національні. Більшість праць, присвячених ідеям М. П. Драгоманова в працях вчених університету, подані в даному, другому*, бібліографічному покажчику, підготовленому у Науковій бібліотеці.

* Перша частина надрукована у 2011 році.

Ідеї М. П. Драгоманова в дослідженнях вчених Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Бібліографічний покажчик

1. Богдан Іванович Андрусин : біобібліографічний покажчик до 60-річчя від дня народження і 45-річчя педагогічної і наукової діяльності /М-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Факультет політології та права ; упоряд. Н. І. Тарасова, Т. М. Галенко; бібліогр. ред.: Г. І. Шаленко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. – 221 с., іл. – (Серія: “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”). – Про М. Драгоманова – Іменний покажчик.

2. Андрусин Б. І. Людиноцентристський вимір у політичній концепції Михайла Драгоманова / Б. І. Андрусин // Людиноцентристський вимір в історії права, держави і юридичної думки : до 150-річчя початку наукової діяльності М. П. Драгоманова : матеріали ХХVІІІ Міжнар. іст.- прав. конф., 13-16 черв. 2013 р., Рівне-Луцьк /Міжнар. Асоціація істориків права, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова [та ін.]. – Київ, 2013. – С.46-51.

3. Андрусин Б. І. Структурні елементи політичної концепції Михайла Драгоманова: (до 170-річчя від дня народження М. П. Драгоманова // Б. І. Андрусин //Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18: Економіка і право: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 15. – С. 148-157. – Літ. : 18 н.

4. Андрусин Б. І. Структурні елементи політичної концепції Михайла Драгоманова (до 170-ї річниці від дня народження М. П. Драгоманова // Андрусин Б. І. На шляху до свободи. Нариси з історії української державності та права. Вибрані праці : До 60-річчя від дня народження /Б. І. Андрусин. - Київ : [б. и.], 2020. – С. 73-87. – Літ. : 18 н.

5. Андрусак І. П. Михайло Драгоманов про гендерну рівність / І. П. Андрусак //Людиноцентристський вимір в історії права, держави і юридичної думки : до 150-річчя початку наукової діяльності М. П. Драгоманова : матеріали XXVIII Міжнар. іст.-прав. конф., [13-16 черв. 2013 р., Рівне-Луцьк] / Міжнар. Асоціація істориків права, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова [та ін.]. – Київ, 2013. –С.73-78.

6. Віктор Петрович Андрущенко : біобібліографічний покажчик до 75-річчя від дня народження / М-во освіти і науки України, Укр. держ. ун-т імені Михайла Драгоманова, упоряд. Н. І. Тарасова, О. Л. Хархун; наук. ред.: Л. Л. Макаренко [та ін.]. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. – 283 с. – Серія “Ректори УДУ імені Михайла Драгоманова”. - (Про Драгоманова М. П. на стор.: 281, 285, 286, 289, 419, 423, 430, 431, 436, 451-454, 484, 498, 501, 551, 604, 626, 638, 674, 676, 679, 685, 690, 691, 701, 714, 750, 751, 790, 791, 856, 888, 973).

7. Віктор Петрович Андрущенко : біобібліографічний покажчик до 75-річчя від дня народження та 50-річчя науково-педагогічної діяльності / М-во освіти і науки України, Укр. держ. ун-т імені Михайла Драгоманова; упоряд.: Н.І.Тарасова. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 278 с. – Див. книги і статті про М.Драгоманова.

8. Андрущенко В. П. Він прагнув піднести простих людей до вершин цивілізації..., або чому Національному педагогічному університету повернено ім'я Михайла Драгоманова // Андрущенко В. П. Роздуми про освіту : статті, нариси, інтерв'ю / В. П. Андрущенко. – 2-ге вид., доповн. – Київ : Знання України, 2008. – С. 589-593.

9. Андрущенко В. П. М. Драгоманов у соціокультурному просторі України та Європи // Андрущенко В. П. Управління педагогічним університетом. Кн. 2 / В. Андрущенко ; упоряд. В. І. Баштовий, К. А. Боднар, Р. М. Вернидуб [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. - С. 448-452.

10. Андрущенко В. П. “Епохальна педагогіка” Михайла Драгоманова : історія і сучасність // Андрущенко В. П. Роздуми про освіту: Статті. Нариси. Інтерв'ю. / В. П. Андрущенко. – 2-ге вид., допов. – Київ : Знання України, 2008. – С. 593-606.

11. Андрущенко В.П. Історичні обрії Михайла Драгоманова : монографія / В. П. Андрущенко, М. А. Журба / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – 447 с.

12. Андрущенко В.П. Михайло Драгоманов : постать в інтер'єрі часу / В. П. Андрущенко, В. Ф. Погребенник // Михайло Петрович Драгоманов. Твори: бібліографічний покажчик / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; упоряд. : Н. І. Тарасова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – С. 5-29, портр.

13. Андрущенко В.П. Михайло Драгоманов в освітянському просторі України і Європи: історія і сучасність В. Андрущенко // З історії наукових студій

викладачів НПУ імені М. П. Драгоманова (до 185-річчя НПУ ім. М. П. Драгоманова, 100-річчю кафедри теорії та історії педагогіки (циклової комісії з педагогіки в КІНО – 1920 р.) / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П.Драгоманова; В. Вознюк, Я. О. Вовк; редрада: В. П. Андрущенко, Г. М. Торбін, І. Г. Ветров, О. С. Падалка, В. Л. Савельєв, О. В. Потильчак, Л. Л. Макаренко; рец.: М. Б. Євтух, Ю. Д. Руденко, О. А. Лавриненко: [Андрущенко В. П. «Переднє слово», с. 6-20]. – 2-е вид, допов.– Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2019. – С.199-210.

14. Андрущенко В. П. Михайло Драгоманов в освітянському просторі України і Європи: історія і сучасність / Андрущенко В. П. // Педагогічні ідеї М. П. Драгоманова: бібліографічний покажчик / М-во освіти, науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Наукова бібліотека; упоряд. Н. І. Тарасова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – С. 3-18.

15. Андрущенко В. П. Михайло Драгоманов в освітянському просторі України і Європи: історія і сучасність / В. П. Андрущенко // Управління педагогічним університетом: Статті. Доповіді. Звіти. 2003-2010 рр. / В. П. Андрущенко; М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – С. 225-231. – Літ.: 4 н.

16. Андрущенко В.П. Михайло Драгоманов: велич мислителя в контексті епохи / В. П. Андрущенко, В. Ф. Погребенник // Безпека життєдіяльності. – Київ: Основа, 2006. – № 11. – С. 26-28, № 12. – С. 26-27.

17. Андрущенко В. Михайло Драгоманов: постать в інтер'єрі часу / В. Андрущенко, В. Погребенник // Драгоманівська шевченкіана: бібліографічні розвідки до

200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; упоряд. бібліографічного покажчика Н. І. Тарасова, наук. ред.: В. Ф. Погребенник, Л. В. Савенкова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С.5–21.

18. Андрущенко В. П. Михайло Драгоманов: постать в інтер'єрі часу / В. П. Андрущенко, В. Ф. Погребенник // Драгоманівська шевченкіана : бібліографічні розвідки до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; Наукова бібліотека; автори статей В. П. Андрущенко, В. Ф. Погребенник; упоряд. бібліографічного покажчика Н. І. Тарасова, наук. ред.: В. Ф. Погребенник. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 3-16.

19. Андрущенко В. П. Михайло Драгоманов : постать в інтер'єрі часу / В. П. Андрущенко, В. Ф. Погребенник // Михайло Петрович Драгоманов. Твори: бібліографічний покажчик / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; упоряд.: Н. І. Тарасова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – С. 5-29, портр.

20. Андрущенко В. П. М. Драгоманов у соціокультурному просторі України та Європи // Андрущенко В. П. Управління педагогічним університетом. Кн. 2 / В. Андрущенко; упоряд. В. І. Баштовий, К. А. Боднар, Р. М. Вернидуб [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. - С. 448-452.

21. Андрущенко В. П. Mykhaylo Dragomanov in the educational space of Ukraine and Europe: the history and contemporary stage // The old and new thinking about education / eds.: R. Kucha, S. Cudak. – Łódź: Wydawnictwo Społecznej

Akademii Nauk, 2013. – Pp. 131–142. – (Sudia i monografie; Nr 42).

22. Андрущенко В. П. Mykhailo Drahomanov in the Educational Space of Ukraine and Europe: History and Modernity // Editors: Ryszard Kucha and Siawomir Cudac The old and new thinking about education. - 2013. - Nr 42. - P. 131 - 142.

23. Андрущенко В. П. “На всіх клавішах Драгомановщини”: до ювілею М. П. Драгоманова // Освіта: Всеукр. громад.-політ. тижн. – 2011. – 7-14 вересня, № 37(5472). – С. 4-5.

24. Андрущенко В. П. Національний характер (М. П. Драгоманов як дослідник духовності та національного характеру українського народу) / В. Андрущенко, Ю. Руденко // Освіта: Всеукр. громад.-політ. тижн. – 2011. – 16-23 лютого, № 10 (5445). – С. 3; 2-9 березня, № 12-13 (5447-5448). – С. 10.

25. Андрущенко В. П. Світоч національної педагогічної думки: М. П. Драгоманову – 165 років // Освіта України. – 2006. – № 73 (29 вересня). – С. 8.

26. Андрущенко В. П. Спадщина малознаного Михайла Драгоманова – політолога й культуролога / В. П. Андрущенко, В. Ф. Погребенник // Драгоманов М. Із наукової спадщини / М. Драгоманов ; редкол. : В. П. Андрущенко, В. П. Бех, Г. І. Волинка, О. С. Падалка, В. Ф. Погребенник (відп. секретар, упоряд. та прим.) ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Знання України, 2010. – Кн. 1 : Політологія. Культурологія. – С. 3-22.

27. Андрущенко В. П. Спадщина малознаного Михайла Драгоманова – політолога й культуролога

/ В. П. Андрущенко, В. Ф. Погребенник // Вища освіта України. – 2010. - №1. – С. 97-106.

28. Андрущенко В. П. Три університети Михайла Драгоманова / В. П. Андрущенко // Науково-інформаційний вісник. – 2011. – № 5 (76), листопад – грудень. – С. 4–8; Урядовий кур'єр. – 2011. – 10 вересня, № 166. – С. 18.

29. Андрущенко В. Три університети Михайла Драгоманова / В. Андрущенко // Європейські педагогічні студії. Педагогічні науки. Філософські науки. Освітня політика. Менеджмент освіти / Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи ; ред. колегія: В. П. Андрущенко, А. Гайжутіс, Й. Пнек [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. - С.187-193.

30. Борисенко В. М. П. Драгоманова і «Тимчасова педагогічна школа» в Києві у 60-х роках ХІХ ст. // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. - Вип. 6: Ювілейний випуск до 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. - С. 4-10.

31. Буканов Г. Національна ідея в українському визвольному русі (друга половина ХІХ– ХХ ст.) / Г. Буканов // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. - Вип. 6. - С.75-79.

32. Быкова Т. В. Оценка М. Драгомановым литературно-художественного творчества Б. Гринченко / Т.

В. Быкова //Кубань – Украина : вопросы историко-культурного взаимодействия : посвящается 150-летию со дня рождения Б. Д. Гринченко / сост. А. М. Авраменко, В. К. Чумаченко. – Краснодар-Киев: ЭДВИ, 2013. – С. 6.4–68.

33. Візер С. Історія України XIII - XVI ст. у науковому доробку М. П. Драгоманова // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. - 2010. – Вип. 6: Ювілейний випуск до 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. - С.51-56.

34. Вовк Л. Освіта у науковій і громадянській доктрині М. П. Драгоманова / Л. Вовк // З історії наукових студій викладачів НПУ імені М. П. Драгоманова (до 185-річчя НПУ імені М. П. Драгоманова, 100-річчю кафедри теорії та історії педагогіки (циклової комісії з педагогіки в КІНО – 1920 р.) / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; авт.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка, О. В. Вознюк, Я. О. Вовк; редрада: В. П. Андрущенко, Г. М. Торбін, І. Г. Ветров, О. С. Падалка, В. Л. Савельєв, О. В. Потильчак, Л. Л. Макаренко; рец.: М. Б. Євтух, Ю. Д. Руденко, О. А. Лавриненко: [Андрущенко В. П. «Передне слово», с. 6-20]. – 2-е вид, допов.– Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2019. - С.317-330.

35. Григорій Іванович Волинка : біобібліографічний покажчик / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Ін-т філософської освіти і науки, Кафедра філософії, [Наукова бібліотека] ; наук. ред. Л. В. Савенкова ; упоряд. Н. І. Тарасова ; бібліогр. ред.: Г. І. Шаленко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – 104 с., портрет. – (Серія „Вчені НПУ імені

М. П. Драгоманова”). – Про М. Драгоманова – Іменний покажчик.

36. Глизь І. Ідея самоврядування у творчості М. Драгоманова / І. Глизь // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 6: Ювілейний випуск до 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. - С.43-50.

37. Іван Тихонович Горбачук: біобібліографічний покажчик до 90-річчя від дня народження, 70-річчя науково-педагогічної діяльності та 55-річчя роботи в університеті. – 5-е вид., допов. / М-во освіти і науки України, Укр. держ. ун-т імені Михайла Драгоманова; редколегія: Л. Л. Макаренко, Г. М. Торбін, Б. І. Андрусишин, М. В. Працьовитий, В. В. Єфименко, Ю. А. Мусієнко; упоряд. : Н. І. Тарасова, Л. А. Гончаренко; бібліогр. ред.: О. Л. Хархун, Г. І. Шаленко; відп. за вип.: Ю.А.Мусієнко, С. А. Пудченко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2023. – 198 с.; іл., портр. – (Серія: Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова). – Із змісту: статті І. Т. Горбачука: Михайло Петрович Драгоманов (1841-1895) : (до 175-річчя від дня народження). – С. 113-116; На сторожі рідного слова (М. П. Драгоманов). – С. 128-133.

38. Іван Тихонович Горбачук : біобібліографічний покажчик до 85-річчя від дня народження, 65-річчя наук. пед. діяльності та 50-річчя в НПУ імені М. П. Драгоманова /М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Кафедра методології та методики навчання фізико-математичних дисциплін вищої школи, Наукова бібліотека; [наук. ред. : Ю. А. Мусієнко, В. В. Єфименко,

бібл. ред. Г. І. Шаленко, упорядник: Н. І. Тарасова]. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. - 188 с. (Серія: «Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова»). – Із змісту: статті І Т. Горбачука: Михайло Петрович Драгоманов (1841-1895) : (до 175-річчя від дня народження); На сторожі рідного слова (М. П. Драгоманов).

39. Горбачук І. Т. Михайло Петрович Драгоманов, (1841-1895): до 165 річчя від дня народження / І. Т. Горбачук // Інформаційний вісник Академії наук вищої школи України. – Київ : Вид-во АНВШ України, 2006. – № 4(50), серпень-жовтень. – С.25-28.

40. Даниленко В. В. І. Вернадський: простір життя і думки / Віктор Даниленко ; Нац. акад. наук України, Ін-т історії України. - Київ : Академперіодика, 2019. - 351, [1] с. – Про М. П. Драгоманова на с. 35, 39, 78, 86, 102, 115, 255, 309, 319.

41. Даниленко В. Драгоманов у житті і світі Володимира Вернадського / В. Даниленко // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика : щорічник / Нац. акад. наук України, Ін-т історії України. – Київ, 2013. – № 18. – С. 45–54.

42. Двірна К. Людмила Михайлівна Кучинська – дружина та соратник М. П. Драгоманова // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6. Історичні науки: : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова.- 2010. – Вип. 6: Ювілейний випуск до 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. - С.59-65.

43. Двірна К. Світозор Драгоманов в окупованому києві (1941-1942 рр.) : сторінками архівних документів

/Катерина Двірна // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. - Вип. 9 : Ювілейний випуск до 70-річчя професора Борисенка В. Й. – С.44-52. – Літ.: 12 н.

44. Наталія Миколаївна Дем'яненко: біобібліографічний покажчик / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Факультет менеджменту освіти та науки, Кафедра педагогіки і психології вищої школи, Наукова бібліотека; упоряд. біобібліографічного покажчика Н. І. Тарасова; наук. ред. Л. В. Савенкова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. – 172 с., портрет. – (Серія: Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова). – Про М. Драгоманова – Іменний покажчик.

45. Дем'яненко Н. М. «Громадівський соціалізм» М. П. Драгоманова : витоки, сутність, еволюція змісту / Н. М. Дем'яненко // Педагогічні науки : збірник наукових праць; Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – 2013. – Вип. 1 (57). – С. 96 – 102.

46. Дем'яненко Н. «Громадівський соціалізм» М. П. Драгоманова: еволюція поглядів, концептуалізація ідей / Н. Дем'яненко // Рідна школа: наук.-метод. журн. – 2016. – № 1. – С. 52-56.

47. Денисенко В. «Духовно єднаймося, порозуміваймося...» : Листування Михайла Драгоманова і Миколи Лисенка в контексті громадсько-мистецького життя в Україні (1876-1890 рр.) / В. Денисенко // Відомий-невідомий Михайло Драгоманов: науковий збірник до 170-річчя від дня народження М. П. Драгоманова / редкол.: В. Андрущенко, ...В. Бех, О. Падалка, Г. Волинка [та ін.];

упоряд: В. Погребенник, С. В. Шевчук, Н. Д. Осьмак; М-во освіти, науки, молоді та спорту України; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – С. 205-208.

48. Денисенко В. «Цей шлях потрібний, корисний, багатоцінний» листування Михайла Драгоманова і Миколи Лисенка в контексті громадсько-мистецького життя в Україні (1876-1890 р.). // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер.6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. - Вип. 5. - С. 6-8.

49. Денискіна Г. Функціонування потенційних слів у наукових працях Михайла Драгоманова : на прикладі «Чудацьких думок про українську національну справу» / Г Денискіна // Дивослово. – Київ, 2008. - №3. – С. 33-35.

50. Драгоманівська шевченкіана : драгоманознавчі студії та бібліографічні розвідки до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; Наукова бібліотека; [В. П. Андрущенко, В. Ф. Погребенник «Михайло Драгоманов : постать в інтер'єрі часу», с. 5-29]; упоряд. бібліог. покажчика Н. І. Тарасова, наук. ред.: В. Ф. Погребенник, Л. В. Савенкова ; бібліогр. ред.: Г. І. Шаленко, В. А. Зароднюк; комп. склад.: О. А. Кадіна. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 102 с. - До 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка.

51. Драгоманов – історик : каталог виставки до 185-річчя від дня народження Михайла Петровича Драгоманова / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; Наукова бібліотека; [авт. вступ. статті Ю. І.

Левченко: «М. П. Драгоманов як історик : віхи життя, основні праці, наукові погляди», с. 3-7]; упоряд. бібліог. покажчика Н. І. Тарасова, Ю. І. Левченко, ; бібліогр. ред.: Г. І. Шаленко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – 137 с., портрет.

52. Драгоманов – філолог : каталог виставки до 185-річчя від дня народження Михайла Петровича Драгоманова / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; Наукова бібліотека; упоряд.: Н. І. Тарасова, О. Л. Хархун ; упоряд. бібліог. покажчика Н. І. Тарасова, наук. ред.: Ю. І. Левченко; бібліогр. ред.: Г. І. Шаленко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – 81 с.

53. Драгоманов–філософ : бібліографічний покажчик / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; Наукова бібліотека ; уклад. : Н. І. Тарасова, бібліогр. ред. Г. І. Шаленко; наук. ред. Ю. І. Левченко; відповідальна за вип. Л. В. Савенкова; [Андрущенко В. П. «Михайло Драгоманов в освітянському просторі України і Європи: історія і сучасність. Філософський аспект», с. 5-23 ; Мозгова Н. Г. «Життєвий світогляд Михайла Драгоманова (Драгоманов і Пирогов: зустріч століття)», с. 24-35]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – 139 с., портрет.

54. Драгоманов М. Із наукової спадщини : вибрані твори у двох томах / Михайло Драгоманов ; ред. кол. : В. П. Андрущенко (гол.), Г. М. Торбін (заст. гол.), Б. І. Андрусишин, Р. М. Вернидуб, О. С. Падалка, В. Ф. Погребенник (відп. секр., передмова, упоряд., ред.). – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманов, 2016. – Т. 2. - 425 с.

55. Драгоманов Михайло Петрович / Ю. А. Пінчук, П. П. Ротач, О. Я. Жук, Б. І. Андрусишин // Енциклопедія

сучасної України. Т.8. /НАНУ; Наук. Т-во ім. Т.Шевченка [та ін.]. – Київ, 2008. – С. 371-372.

56. Драгоманова Н. Перші Міжнародні драгоманівські читання у Києві (в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова) / Н. Драгоманова //Громада : часопис Т-ва Української Культури в Угорщині /В. Плоскіна (голов. ред.), Н. Драгоманова-Бартаї [та ін.]. – 2003. - №6(68), листопад-грудень. – С.22-23.

57. Драгоманівська шевченкіана : драгоманознавчі студії та бібліографічні розвідки до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; Наукова бібліотека; [В. П. Андрущенко, В. Ф. Погребенник «Михайло Драгоманов : постать в інтер'єрі часу», с. 5-29]; упоряд. бібліог. покажчика Н. І. Тарасова, наук. ред.: В. Ф. Погребенник, Л. В. Савенкова ; бібліогр. ред.: Г. І. Шаленко, В. А. Зароднюк; комп. склад.: О. А. Кадіна. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 102 с. - До 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка.

58. Дубина М. Шевченко в оцінці Михайла Драгоманова /М. Дубина // Науково-інформаційний вісник / Акад. наук вищої освіти України. – Київ, 2013. – № 3 (86): травень-червень. – С. 126–130.

59. Віктор Олексійович Жадько: біобібліографічний покажчик / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; упоряд. бібліогр. покажчика Н. І. Тарасова; бібліогр. ред. : Г. І. Шаленко, О. Л. Хархун ; наук. ред.: Л. В. Савенкова; літ. ред.: Л. М. Стеблина. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. – 174 с., портрети. – Серія «Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова». – Про М. Драгоманова – Іменний покажчик.

60. Жадько В. О. Головні філософські аспекти самоактуалізації творчої особистості в еволюційній концепції Михайла Драгоманова / В. О. Жадько // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки : наук. вісник: [збірник наукових праць] / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Українська АН. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. - Вип. 30. - С. 303-315.

61. Жадько В. О. Драгоманов Михайло Петрович / В. О. Жадько // Шевченкіана Університету: енциклопедія / упорядник: В. О. Жадько; ред. рада: В. Бугров, С. Довгий, С. Гальченко, В. Кремень, І. Надольний, В. Ульянченко; рец. С. Білоконь, І. Марцінковський. – Київ, 2021. - С . 238-239.

62. Жадько В. О. Дружина «Апостола правди і науки» : Л. Драгоманова /В. О. Жадько // Кримська світлиця : всеукр. загально політ. і літ.-худож. газ. – Київ, 2015. - №24(1857), 12 червня. – С. 10-11.

63. Жадько В. Дружина «Апостола правди і науки» : [Людмила Драгоманова] / В. Жадько // Освіта : Всеукр. громад.-політ. тижн. – 2017. - №7-8 (5753-5754), 15-22 лют. – С. 9 ; № 9-10 (5755-5756), 1-8 берез. – С.10.

64. Жадько В. О. Із щоденника професора університету / В. О. Жадько. – Житомир: Вид. ПП»Рута», 2021. – 479 с. - (Згадано М. Драгоманова і його родину на стор. 319-322).

65. Історичний календар / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. 1834-2014 / [автор – упорядник: В. О. Жадько]; науковий редактор: С. М. Шевцова; рецензент: В. І. Шпак. - Київ, 2015. - 808 с., іл. – [про М. П. Драгоманова згадано на сторінках: 15-17, 23-24, 26, 31, 34, 35, 45, 46, 49, 53, 55, 61, 65, 69, 71, 73, 79, 80, 83-85, 91-92, 95, 105-107, 110, 111, 113-116, 119-121, 123,129, 135, 140, 141, 143, 145,

155, 159, 163, 167, 169, 173-175, 177, 181, 183, 185, 187, 191, 195, 197, 199, 201, 203, 204, 205, 213, 215, 217, 225, 229, 231, 233-234, 241, 244, 246, 247, 262, 269, 277, 297, 299, 301, 311, 316, 321, 323-325, 327, 331, 337, 339, 345, 371, 373-376, 379, 381-383, 385-386, 389, 390, 391, 393-394, 399, 411, 413, 415, 431, 443, 445, 447, 455, 457, 469, 484, 491, 495, 499, 511, 525, 526, 531-533, 547, 555, 557-559, 563, 564, 567, 571, 578, 580-582, 584, 585, 593, 595, 598, 604, 605, 610, 613, 615, 617, 619, 622, 632, 633, 638, 639, 643-645, 649, 653, 658, 659, 664, 669, 673-675, 677-678, 681-682, 689-690, 692, 697-698, 703, 715, 716, 720, 724, 727, 729, 741, 743-744, 747, 750-752, 754, 757-760, 769, 775, 777, 778]].

66. Жадько В. О. Київська земля - Тарасова колиска цикл документальних нарисів / В. О. Жадько. – Київ: Преса України, 2017. – 640 с. – (Згадано М. Драгоманова на стор. 500).

67. Жадько В. О. Концепція творчості як складової історичної пам'яті у філософсько-історичній спадщині науковця та публіциста Михайла Драгоманова / В. О. Жадько // Другі Міжнародні драгомановські читання : матеріали: до 165 річчя з дня народження М. П. Драгоманова (27 - 28 жовтня 2006 р.) / М-во освіти і науки України, АПН України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. - Вип. 1. - С. 74-85. - Бібліогр. в кінці ст.

68. Жадько В. О. Михайло Драгоманов – публіцист, редактор, видавець / В. О. Жадько // Актуальні проблеми соціальних комунікацій : збірник наук. праць / НПУ імені М. П. Драгоманова, факультет укр. філології та літ. творчості ім. А. Малишка, Кафедра журналістики / редкол. : Висоцький А. В., Жадько В. О., Сидоренко Н. М., Дубецька О. О., Куляс П. П., Савенкова Л. В., Марків О. Т., Полтавець

Ю. С., Харчук О. В., Харитоненко О. І. ; передмова В. О. Жадька [с. 3]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – Вип. 6: Журналіст, видавець і редактор : проблеми фахової діяльності. – С. 4-18.

69. [Жадько В. О.] Михайло Драгоманов як основоположник становлення редакційно-видавничої та журналістської діяльності в Україні // Жадько В. О. Основи журналістики та редакційно-видавничої справи : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів, які навч. за спец. "Журналістика" і "Видавнича справа та редагування" / В. О. Жадько ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. - Київ : СПД Жадько В. О., 2005. - С. 171-200.

70. Жадько В. Обрані педагогікою : художньо-документальні нариси, у двох книгах / В. Жадько. – Київ : ВПК «Експрес-Поліграф», 2014. – Кн. 1 : Просвітники-педагоги. – Кн. 2 : Подвижники педагогіки / ред. рада: В. Шпак, А. Висоцький [та ін.]. – 608 с. – До 180-річчя від дня заснування НПУ імені М. П. Драгоманова. – Згадано М. П. Драгоманова на стор.: 12, 111-126, 151, 239, 257, 262, 282, 298, 303, 341, 458, 557.

71. Жадько В. О. Прогнозування в народознавчій публіцистиці Михайла Драгоманова як складової формування духовності українського соціуму (соціально-філософський аспект) / В. О. Жадько // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 7: Релігієзнавство. Культурологія. Філософія : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. - Вип. 9 (22). - С. 98-102.

72. Жадько В. О. Роль еволюційної концепції про духовність та історичну пам'ять у наукових працях Михайла Петровича Драгоманова // Жадько В. О. Історична пам'ять в розвитку духовності особистості : [соціально-філософський аспект]: монографія / В. О. Жадько. - Київ : ПП «Павлушка», 2006. – С. 174-199.

73. Жиленкова І. Основні групи джерел з історії ліберально-демократичного руху України другої половини ХІХ – початку ХХ ст. // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова.- 2004. - Вип. 1. - С. 309-315.

74. Жуківський В. Кой е украинецьт Михайло Паращук : (автор пам'ятника М. Драгоманову та ін.) / В. Жуківський // Драгоманівські студії : матеріали першої, другої та третьої наукових конференцій «Драгоманівські студії» / МЗС України, Посольство України в Болгарії, Т-во «Мати Україна», Українська недільна школа. – Софія, 2008. - С.74-80.

75. Журба М. Етнополітична концепція М. Драгоманова у контексті українського національного відродження / М. Журба // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. - Вип. 6: Ювілейний випуск до 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. - С.10-26.

76. Журба М. А. Михайло Драгоманов та його історичні студії: історіографічний дискурс / М. А. Журба // Вісник аграрної історії: збірник наукових праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ, 2016. – Вип. 15. – С.28-33. – Літ.: 13 н.

77. З когорти творців суспільної думки [постать Михайла Драгоманова в українській історії] / А. В. Толстоухов, В. П. Андрущенко // Хроніка'2000. Вип. 79 : Михайло Драгоманов – дослідник всесвітньої історії, політик і людина / авт. проекту А. В. Толстоухов, В. П. Андрущенко. – Київ : Фонд сприяння розвитку мистецтв, 2009. – С. 3-5.

78. Іванова Л. Михайло Драгоманов про польсько-українські та україно-російські відносини (60-ті рр. ХІХ ст.) / Л. Іванова // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. - 2010. - Вип. 6: Ювілейний випуск до 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. - С.27-43.

79. Ідеї М. П. Драгоманова в дослідження вчених НПУ імені М. П. Драгоманова: бібліографічний покажчик / М-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Наукова бібліотека ; упоряд. Н. І. Тарасова ; наук. ред. Л. В. Савенкова, бібліогр. ред. О. А. Кадіна. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 1. - 58 с.

80. Історія УДУ імені Михайла Драгоманова в бібліографічних джерелах : (Бібліографічна діяльність Наукової бібліотеки : ретроспективний огляд) / М-во освіти

і науки України; УДУ імені Михайла Драгоманова, Наукова бібліотека; упоряд. Н. І. Тарасова, наук. ред. О. Л. Хархун, бібліогр. ред. Г. І. Шаленко. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 107 с., іл. – Розділ: Бібліографічні розвідки освітніх ідей М. Драгоманова.

81. Історія української літератури другої половини ХІХ ст./авт. В. М. Поважна, М. С. Грицай [та ін.]. – Київ : Вища школа, 1986. - 2-ге вид. – 430 с. – Про М. П. Драгоманова на с. 27, 76, 124, 132-137, 185, 204, 241, 331, 342, 410.

82. Казакевич О. Діяльність П. Г. Житецького у Південно-Західному відділі Російського імператорського географічного товариства // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 6: Історичні науки : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – Вип. 1. - С.274-278.

83. Казєва О. О. Становлення світоглядних орієнтирів Михайла Драгоманова в умовах суспільної полікультурності II половини ХІХ ст. / О. О. Казєва //Єдність навчання і наукових досліджень - головний принцип університету : збірник наукових праць звітно-наукової конференції викладачів ун-ту за 2010 рік, 9 - 10 лютого 2011 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; редкол.: В. П. Андрущенко [та ін.]. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. - С. 133-134.

84. Карпенко М. М. О. Максимович і М. П. Драгоманов : наступність розвитку ідей Київської історико-філософської школи в Університеті Святого Володимира / М. М. Карпенко // Драгоманівські студії : матеріали шостої

та сьомої міжнародних наукових конференцій «Драгоманівські студії» / МЗС України, Посольство України в Болгарії, Фундація «Мати Україна», Українська недільна школа. – Софія, 2013. – С. 25-32. – Літ. : 9 н.

85. Качмала В. Рецепція культурно-освітніх ідей М. П. Драгоманова на Лівобережній Україні початку ХХ ст. //Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. - 2010. - Вип. 6: Ювілейний випуск до 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. - С. 66-71.

86. Ковриженко О. Погляди М. П. Драгоманова на федеративний устрій суспільства / О. Ковриженко //Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 6: Історичні науки : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. - Вип. 5. - С.9-12.

87. Колупаєва Т. Є. Вплив ідей М. Драгоманова на формування особистості вчителя ХХІ століття / Т. Є. Колупаєва // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. - Вип. 11. – С. 119-124.

88. Коляда І. "... виходив з педагогічного правила: починати од звісного щоб іти до незвісного..." : методичні новації М. Драгоманова (до 120-ї роковини від дня смерті

М. П. Драгоманова) / І. Коляда // Історія в школі : наук.-метод. журн. для вчителів. - 2015. - № 3/4. - С. 8-12.

89. Коляда І. А. Драгоманов. Апостол правди, науки і свободи / І. А. Коляда // Історія в школі: наук.-метод. журн. для вчителів. – 2016. - №1. - С. 12-16.

90. Коляда І. Етнонаціональне самоусвідомлення української інтелігенції (на прикладі творчості І. Нечуя-Левицького) / І. Коляда // Історія. Філософія. Релігієзнавство / Житомирський держ. ун-т ім. І. Франка. – Київ: Вид-во «Антросвіт», 2009. - №3. – С. 36-42. – Про М. Драгоманова с. 36-37, 39-41.

91. Коляда І. Інтелігенція та український рух в умовах посилення політичної реакції в Російській імперії 80-90-х років ХХ ст. / І. Коляда // Проблеми історії України ХІХ-початку ХХ ст. / Ін-т історії НАНУ. - Київ 2008. – Вип. 14. – С. 164-172. – М. Драгоманов і український суспільний рух.

92. Коляда І. Михайло Драгоманов – Апостол правди і науки: до 150-річчя наукової діяльності М. Драгоманова та 180-річчя заснування НПУ імені М. П. Драгоманова: біографічний, науково-популярний нарис / І. Коляда // Історія в школі: наук.-метод. журн. для вчителів. – 2015. - №1-2. – С.1-25; №3-4. – С.1-8; №5-6. – С.10-18; №7-8. – С.1-13; №11-12. – С.1-15; 2016. - №2-3. – С. 12-16.

93. Коляда І. Південно-Західний відділ Імператорського російського географічного товариства – інтелектуальний осередок національно свідомого українства 70-80-х рр. ХІХ ст. / І. Коляда, В. Милько // Історія. Філософія. Релігієзнавство: наук журнал / Житомирський державний університет імені І. Франка. – 2008. – №1. - С. 31-38.

94. Коляда І. Поняття „інтелігенція”: історіософські конструкції Миколи Костомарова, Івана Франка та Михайла Драгоманова / І. Коляда // Історія. Філософія. Релігієзнавство : наук. журнал / Житомирський державний університет імені І. Франка. - 2007. - №3. – С. 11-15.

95. Коляда І. Українська інтелігенція: суспільно-політична і націокультурна діяльність у 70-80-ті рр. ХІХ ст. /І. Коляда //Український історичний збірник. – Київ, 2010. – Вип. 13. – С. 132-143. – Про М. Драгоманова с. 135, 138-141.

96. Коляда І. Українська інтелігенція і національний мовно-літературотворчий процес (60-80-ті рр. ХІХ ст.) /І. Коляда // Історія в школі: наук.-метод. журн. – 2010. - №7-8. – С.18-24. – Про М. Драгоманова с. 18, 22-24.

97. Коляда І. «Українське питання» в другій половині ХІХ ст. та федералізм Української Центральної ради //Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. - Вип. 5.- С.86-88.

98. Костюк В. С. Гадяч у колонії Російської імперії. – Київ: Майстер книг, 2015.- Кн. 4. – 218 с. – Про М. П. Драгоманова на с. 69, 101, 102, 108, 119, 124, 125, 148.

99. Коцева О. Болгарія в житті і творчості Лесі Українки // Драгоманівські студії : матеріали першої, другої та третьої наукових конференцій «Драгоманівські студії» /МЗС України, Посольство України в Болгарії, Т-во «Мати Україна», Українська недільна школа. – Софія, 2008. - С. 12-15.

100. Коцева О. Пам'яті Лесі Українки присвячуємо : (Л. Українка у М. П. Драгоманова в Болгарії) // Драгоманівські

студії : матеріали першої, другої та третьої наукових конференцій «Драгоманівські студії» / МЗС України, Посольство України в Болгарії, Т-во «Мати Україна», Українська недільна школа. – Софія, 2008. - С. 84-87.

101. Куриленко О. М. П. Драгоманов про «українське питання» в Російській імперії (за матеріалами публіцистичних видань) // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. - Вип. 5. - С.12-15.

102. Куца О. Михайло Драгоманов і розвиток української літератури у другій половині ХІХ ст.: автореф. дис. ... докт. філол. наук.: 10.01.01: Українська література / О. П. Куца ; Львів. держ. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 1996. - 40 с.

103. Куца О. П. Критичні рефлексії І. Я. Франка у контексті літературних теорій Михайла Драгоманова / О. П. Куца // Наукові записки. Серія : Літературознавство / Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2016. – №44. - С. 149-154. – Літ. : 3 н.

104. Лобода Т. Правописна система М. П. Драгоманова та її значення для формування сучасного українського правопису / Т. Лобода // Українська мова вчора, сьогодні, завтра в Україні і світі: аспекти професійної комунікації в сучасній освіті : матеріали ІУ Всеукр. наук.-практ. конф. / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. кол.: С. В. Шевчук, Т. М. Лобода, С. В. Глущик, О. В. Дияк, В. І. Зуєва, О. О. Кабиш, І. В. Клименко, Л. В. Підкамінна. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. - С. 82-85. – Літ. : 2 н.

105. Логвиненко О. Ідеї М. П. Драгоманова для будівництва сучасної України // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 6: Історичні науки : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – Вип. 1. - С. 278-282.

106. Матюшко Б. К. Михайло Драгоманов: позитивістська деконструкція ідейної спадщини Тараса Шевченка / Матюшко Б. К. // Актуальні проблеми філософії та соціології : науково-теоретичний журнал / Національний університет «Одеська юридична академія». – Одеса, 2017. – Вип. 15. – С. 86-89.

107. Матюшко Б. К. Соціологічний підхід Михайла Драгоманова до вивчення поетичної спадщини Тараса Шевченка (спроба загальної характеристики) / Б. К. Матюшко // Феномен Тараса Шевченка: лінгвістичний, історичний і соціофілософський аспекти (до 205-річчя від дня народження): матеріали наукової конференції, Київ, 12-13 березня 2019 р. – Київ, 2019. – С. 59-64.

108. Ірина Борисівна Матяш : біобібліографічний покажчик [до 60-річчя] / М-во освіти і науки України, Нац пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; редколегія: Л. Л. Макаренко, Л. В. Савенкова; упорядники: Н. І. Тарасова, Р. В. Романовський; комп'ют. склад. Г. І. Шаленко, О. Л. Хархун. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. – 168 с. - Серія „Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”. - (Про М. П. Драгоманова – Іменний покажчик).

109. Мелешенко Т. В. Історичний аналіз концепції розвитку громадянського суспільства М. Драгоманова та В. Гавела / Т. В. Мелешенко // Історія в рідній школі : наук.-метод. журн. - 2016. - N 2. - С. 40-42.

110. Михайло Драгоманов у контексті європейського просвітницького руху : матеріали першої міжвуз. наук.-практ. конф. студ., аспірантів і молодих науковців, 27 лютого 2007 р., Київ / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; [В. П. Андрущенко: “Шановний читачу!”, с. 3-4]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – 142 с.

111. Михайло Драгоманов : вибрані праці [у 3-х т., 4 кн.] / редкол. : В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин, В. П. Бех, Г. І. Волинка, Л. І. Мацько, В. Ф. Погребенник (відп. секретар); Андрущенко В. П., Погребенник В. Ф. Велич Михайла Драгоманова, с. 3–14; упоряд. та примітки В. Ф. Погребенник. – Київ : Знання України, 2006. – Т. 1, кн. 1: Історія. Педагогіка. Публіцистика. – 342 с. – (Зміст : Андрущенко В. П., Погребенник В. Ф. Велич Михайла Драгоманова; Положение и задачи науки древній истории; Борьба за духовную власть и свободу совести в XVI-XVII столетии; Про українських козаків, татар та турків; Антракт з історії українофільства (1863-1872); Турки внутренние и внешние; Примітки).

112. Михайло Драгоманов : вибрані праці. [у 3 т., 4 кн.] / редкол. : В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин, В. П. Бех, Г. І. Волинка, Л. І. Мацько, В. Ф. Погребенник (відп. секретар) ; упоряд. та примітки В. Ф. Погребенник. – Київ : Знання України, 2007. – Т. 1, кн. 2 : Історія. Публіцистика. Політологія, 2007. – 272 с. – (Зміст: Что такое украинофильство? – На увагу українолюбцям у Росії. – Чудацькі думки про українську національну справу. – Віра і громадські справи. – Відповідь. – Всеобщее голосование и русины в Австрии. – Пропаший час. – Примітки. – Іменний покажчик)

113. Михайло Драгоманов : вибрані праці. [у 3 т., 4 кн.] / редкол. : В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин,

В. П. Бех, Г. І. Волинка, Л. І. Мацько, В. Ф. Погребенник (відп. секретар) ; упоряд. та примітки В. Ф. Погребенник. – Київ : Знання України, 2006. – Т. 2 : Фольклористика. Літературознавство. – 2007. – 439 с. – (Малороссія в ее словесности. – Исторические песни малорусского народа. – Ученая экспедиция в западнорусский край. – Нові українські пісні про громадські справи (1764-1880). – Фатальна вдова (карно-психологічна тема в українській народній пісні). – Література російська, великоруська і галицька. – Українське письменство 1866-1873 років. – Примітки).

114. Михайло Драгоманов : вибрані праці. [у 3 т., 4 кн.] / редкол. : В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин, В. П. Бех, Г. І. Волинка, Л. І. Мацько, В. Ф. Погребенник (відп. секретар) ; упоряд. та примітки В. Ф. Погребенник. – Київ : Знання України, 2007. – Т. 3 : Літературознавство. – 299 с. – (Зміст : Три листа до редакції “Друга”. – Галицько-руське письменство. – По вопросу о малорусской литературе. – Література українська, проскрибована урядом російським. – Примітки. – Іменний покажчик).

115. Михайло Драгоманов : Із наукової спадщини / редкол. : В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин, В. П. Бех, Г. І. Волинка, О. С. Падалка, В. Ф. Погребенник (відп. секретар) ; упоряд. та примітки В. Ф. Погребенник. – Київ : Знання України, 2010. – Кн.1 : Політологія. Культурологія. – 595 с.

116. Михайло Петрович Драгоманов : твори : бібліографічний покажчик / М-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, М-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Наукова бібліотека ; [В. П. Андрущенко, В. Ф. Погребенник «Михайло Драгоманов. Постать в інтер’єрі часу», с. 5-29] ; упоряд. Н. І. Тарасова ; наук. ред. В. Л. Савенкова, бібліогр.

ред. Г. І. Шаленко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – 168 с., портрети.

117. Мишечкін Г. Забезпечення історичних факультетів педагогічних вищих навчальних закладів України науково-педагогічними кадрами у першій половині 90-х років ХХ сторіччя // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – Вип. 5. - С.63-66.

118. Мінкова Л. Михаил Драгоманов и българската украинистика / Л. Мінкова // Драгоманівські студії : матеріали четвертої та п'ятої наукових конференцій «Драгоманівські студії» / МЗС України, Посольство України в Болгарії, Т-во «Мати Україна», Українська недільна школа. – Софія, 2011. - С. 38-44. – Літ.: 12 н.

119. Наталія Григорівна Мозгова: біобібліографічний покажчик до 55-річчя від дня народження та 30-річчя в НПУ імені М. П. Драгоманова / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Ін-т філософської освіти і науки, Кафедра філософії, Наукова бібліотека; упоряд. Н. І. Тарасова, наук. ред. Л. В. Савенкова, бібліографічна редакція : Г. І. Шаленко, О. А. Кадіна. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. - 79 с. – (Серія : „Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”. – Про М. Драгоманова – Іменний покажчик.

120. Мозгова Н. Г. Ідея поступу в суспільно-політичній думці І. Франка і М. Драгоманова : порівняльний аналіз /Н. Г. Мозгова // Іван Франко у творенні української національної ідентичності : зб. наук. праць / голов. ред. О.

О. Рафальський, П. М. Чернега. – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М. ; Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, ІІІЕНД імені І. Ф. Кураса, 2016.- С. 374-377.

121. Наукова сесія, присвячена 175-річчю Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : за версією і сприянням ректора університету В. П. Андрущенка. Кн. 2 / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; упоряд. : Л. П. Вовк, О. С. Падалка. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. - 395 с.

122. Невінчана І. Драгоманівські ідеї в діяльності Центральної Ради / І. Невінчана // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. - 2010. – Вип. 6: Ювілейний випуск до 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. - С.56-59.

123. Немчинов І. Г. М. Драгоманов та український шлях до Європи / І. Г. Немчинов // Другі академічні читання пам'яті Г. І. Волинки: "Філософія, наука і освіта" : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 25 - 26 квітня 2017 року, м. Київ / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; [ред. колегія В. П. Андрущенко, Г. М. Торбін, І. І. Дробот, В. Д. Бондаренко, Н. Г. Мозгова, Т. І. Андрущенко, І. Г. Немчинов, Н. Б. Адаменко, Т. П. Глушко. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. - С. 125-128.

124. Охоронець свічада вітчизняної педагогіки [М. П. Драгоманов] // Педагогічні кадри / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 2015. – Квітень. Спецвипуск. – С. 3.

125. Падалка О. С. «Економічні справи» в системі наукових поглядів Михайла Драгоманова / О. С. Падалка // Інноваційність у науці і освіті: наукове видання до ювілею професора, доктора хабілітованого Франтішека Шльосека / упоряд. Н. Ничкало, І. Савченко; Хмельницький національний університет. - Київ: Богданова А. М., 2013. - С.152-162.

126. Падалка С. С. Соціально-економічні наслідки Селянської реформи 1861 р. в теоретичній спадщині М. П. Драгоманова (за матеріалами видань «Громади») // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 6: Історичні науки : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. - Вип. 8. - С. 73-79.

127. Педагогічні ідеї М. П. Драгоманова : бібліографічні розвідки педагогічних праць / М-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, [В. Андрущенко» Михайло Драгоманов в освітянському просторі України і Європи : історія і сучасність», с. 3-18]. Наукова бібліотека ; упоряд. Н. І. Тарасова; наук. ред. : В. Ф. Погребенник; бібліогр. ред. Г. І. Шаленко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. - Ч. 1. – 88 с.

128. Перший українець у Європі: 170 років від дня народження Михайла Драгоманова // Директор школи, ліцею, гімназії : науково-практичний журнал / М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова [та ін.]. – 2011. – № 4. – С. 103.

129. Погребенник В. Громадська діяльність М. Драгоманова / В. Погребенник // Педагогічні кадри / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 2011. - №3. – С. 3.

130. Погребенник В. Драгоманов у ХХ та ХХІ столітті / В. Погребенник // В. Погребенник // Науково-інформаційний вісник / Академія наук вищої освіти України. – 2011. - №5. – С. 11-12.

131. Погребенник В. Драгоманов у ХХ та ХХІ столітті / В. Погребенник // Педагогічні кадри / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 2011. - №7(1617), вересень. – С.5; спецвипуск англ. мовою.

132. Погребенник В. Драгоманов як літературознавець / В. Погребенник // Драгоманівська шевченкіана: бібліографічні розвідки до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова; Наукова бібліотека; упоряд. бібліографічного покажчика Н. І. Тарасова, наук. ред.: В. Ф. Погребенник, Л. В. Савенкова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 21–50.

133. Погребенник В. Ф. Значення наукового доробку М. Драгоманова / В. Ф. Погребенник // Педагогічні кадри / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 2015. – Спецвипуск. – Квітень. – С. 3.

134. Погребенник В. Лицар наукової думки: Михайло Драгоманов / В. Погребенник // Освіта. – 2011. – 7-14 вересня, № 37(5472). – С. 4-5.

135. Погребенник В. Ф. Михайло Драгоманов і Леся Українка. Результативність ідейно-творчого спілкування / В. Ф. Погребенник // Громада : часопис Т-ва Української Культури в Угорщині / В. Плоскіна (голов. ред.), Н. Драгоманова-Бартаї [та ін.]. – 2004. - №1(69), січень-лютий. – С. 22-23; //www.ukrajinci.hu/

136. Погребенник В. Ф. Михайло Драгоманов і Леся Українка / В. Ф. Погребенник // Педагогічні кадри / Нац.

пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 2011. - №7(1617), вересень. – С.5 ; також англ. мовою; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//www.ukrajinci.hu](http://www.ukrajinci.hu).

137. Погребенник В. Ф. Михайло Драгоманов як вчений /В. Ф. Погребенник // Педагогічні кадри / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 2011. - №7(1617), вересень. – С.5; спецвип.; англ. мовою.

138. Погребенник В. Ф. Михайло Драгоманов як вчений /В. Ф. Погребенник // Науково-інформаційний вісник /Академія наук вищої освіти України. – 2011. - № 5. – С. 9-10.

139. Погребенник В. Ф. Михайло Драгоманов як шевченкознавець / В. Ф. Погребенник // Драгоманівська шевченкіана : бібліографічні розвідки до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; Наукова бібліотека; упоряд. бібліографічного покажчика Н. І. Тарасова, наук. ред.: В. Ф. Погребенник, Л. В. Савенкова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 51–64.

140. Погребенник В. Ф. Молоді роки великого українця : Михайло Драгоманов / В. Ф. Погребенник // Педагогічні кадри / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 2011. - №7(1617), вересень. – С. 4.

141. Погребенник В. Ф. Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова / В. Ф. Погребенник // Педагогічні кадри / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 2009. - №10, грудень. – С. 2-3.

142. Погребенник В. Ф. Наукова спадщина Михайла Драгоманова: заключний звіт про виконання

держбюджетної теми / В. Ф. Погребенник. – Київ, 2009. – 56 с.

143. Погребенник В. Ф. Наш Драгоманов / В. Ф. Погребенник // Пенсійний кур'єр. – 2015. – 7 липня, число 29.

144. Погребенник В. Ф. Наше письменство у рецепції Михайла Драгоманова / В. Ф. Погребенник // Літературна Україна. – 2011. – 29 вересня. С. 10-11.

145. Періодичні, продовжувані видання і неперіодичні збірники ХІХ-ХХ ст. (1846-1986) / [передмова «Від автора» (с.3-6), іменний покажчик с. 265-291), літ-ра (с.262-264), упорядкування Ф. П. Погребенник, В. Ф. Погребенник]. – Дрогобич : Коло, 2011. – 298 с. Із змісту: Михайло Петрович Драгоманов. 1841-1895. Його ювілей. Смерть, автобіографія і список творів. - С. 132-133.

146. Погребенник В. Ф. Постать П. Чубинського-науковця у перцепції М. Драгоманова / В. Ф. Погребенник //Українознавство у персоналіях - у системі вищої медичної освіти : монографія. - Івано-Франківськ, 2022. – Кн. 5. - С. 136-140.

147. Погребенник В. Ф. [Софійський період М. П. Драгоманова] / В. Ф. Погребенник // Науково-інформаційний вісник /Академія наук вищої освіти України. – 2011. - №5. – С. 7-8.

148. Погребенник В. Ф. Твій університет носить ім'я Михайла Драгоманова / В. Ф.Погребенник // Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. 1834-2010 : Твій університет – твоє майбутнє. – Київ, 2010. – С. 4-7.

149. Погребенник В. Ф. Титан праці й науки : до 170-річчя від дня народження М. Драгоманова / В. Ф.

Погребенник //Слово Просвіти. – 2011. - 22-28 вересня. – С. 8.

150. Володимир Федорович Погребенник: біобібліографічний покажчик до 60-річчя від дня народження та 35-річчя науково-педагогічної діяльності в НПУ імені М. П. Драгоманова / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова Інститут української філології та літ. творчості ім. А. Малишка, Кафедра укр. філології, Наукова бібліотека; наук. ред. Л. В. Савенкова, упоряд. бібліогр. покажчика Н. І. Тарасова, бібліогр. ред. Г. І. Шаленко. — Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. —122 с., портрети. — (Серія: «Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова»). – (Про М. П. Драгоманова – Іменний покажчик).

151. Радченко Л. Етнологія і політика: українські реалії /Радченко Л., Радченко Ю. // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. - Вип. 6. - С.18-24.

152. Руденко Ю. Д. Український національний характер: сутність, витоки і шляхи формування в учнів і студентів /Юрій Руденко ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. - Біла Церква : Час Змін Інформ, 2019. - 310, [2] с. – Про М. Драгоманова згадано на с. 5, 6, 9, 13-14, 18, 50-52, 210, 241, 273.

153. Сворак С. Д. Народовладдя у науковій спадщині М. П. Драгоманова / С. Д. Сворак // Дев'яті юридичні читання. Політико-правова реформа в Україні: історія, сучасність, перспективи : матеріали Міжнар. наук. конференції, 24-25 травня 2013 року, м. Київ, Україна / М-

во освіти і науки України, Нац. акад. наук України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Київський ун-т права, Громадська організація "Феміда", Центр правової освіти і науки ; [редкол. В. П. Андрущенко [та ін.]]. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. - С. 158-160.

154. Сич О. М. Драгоманов в оцінці української історіографії другої половини ХХ / О. М. Сич // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 6: Історичні науки : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. - Вип. 5.- С. 3-6.

155. Слесаренко О. Погляди М. П. Драгоманова на проблеми реформації / О. Слесаренко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 6. Історичні науки : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. - Вип. 11. - С. 246-252.

156. Стрельський Г. Етнографія та «етнографічне діло» М. І. Костомарова у дослідженнях М. С. Грушевського // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. - 2008. - Вип. 6. - С. 111-116.

157. Терзийска Л. Взаимодействие в реально време (Характер на творческите отношения между И. Франко и И. Шишманов) / Л. Терзийска // Драгоманівські студії : матеріали шостої та сьомої міжнародних наукових конференцій «Драгоманівські студії» / МЗС України,

Посольство України в Болгарії, Фундація «Мати Україна», Українська недільна школа. – Софія, 2013. – С. 119-124.

158. Терзийска Л. М. Драгоманов и младото поколение /Л. Терзийска // Драгоманівські студії : матеріали шостої та сьомої міжнародних наукових конференцій «Драгоманівські студії» / МЗС України, Посольство України в Болгарії, Фундація «Мати Україна», Українська недільна школа. – Софія, 2013. – С.40-42.

159. Терзийська Л. Драгоманівський слід в болгарській науці. Відголоски досліджень Драгоманова в болгарській науці / Л. Терзийська // Драгоманівські студії : матеріали першої, другої та третьої наукових конференцій «Драгоманівські студії» / МЗС України, Посольство України в Болгарії, Т-во «Мати Україна», Українська недільна школа. – Софія, 2008. - С. 4-8. – Літ.: 8 н.

160. Терзийська Л. Из историята на един велик живот /Л. Терзийська // Драгоманівські студії : матеріали четвертої та п'ятої наукових конференцій «Драгоманівські студії» /МЗС України, Посольство України в Болгарії, Т-во «Мати Україна», Українська недільна школа. – Софія, 2011. - С. 44-48. – Літ.: 11 н.

161. Третьякова А. Економічний аспект реформування українського суспільства у поглядах М. П. Драгоманова /А.Третьякова // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6 : Історичні науки : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – Вип. 13. - С.156-159. - Літ.:12 н.

162. Третьякова А. Політична свобода як першопочаток державно-правової організації українського суспільства у поглядах М. П. Драгоманова / А. Третьякова // Науковий

часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; ред. рада : В. П. Андрущенко (гол.) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. - Вип. 12. - С.97-100. – Літ.: 11 н.

163. Україна в етнокультурному вимірі століть : Іван Франко у творенні української національної ідентичності : [збірник наукових праць]: матеріали на допомогу викладачам, вчителям, студентам й учням вузів і шкіл / М-во освіти і науки України, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса, НАН України Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Факультету історичної освіти, Кафедра етнології та краєзнавства; ред. колегія: П. М. Чернега (відповід. редактор), О. О. Рафальський, М. Г. Василенко, Г. В. Стрельський, В. І. Луцкай, А. В. Телегуз, С. П. Зубченко, І. В. Батюк (секретар); рецензенти: О. П. Реєнт, В. П. Капелюшний. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – 349 с. – [М. Драгоманов та І.Франко згадуються на сторінках : 19, 39, 44-45, 50, 55, 96-97,112, 122-123, 181, 213, 22-0, 226-227].

164. Український педагогічний лекторій : Видатні постаті : бібліографічний покажчик основних праць / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Наукова бібліотека [та ін.]; авт. ідеї та організатори проекту: В. Г. Кремень, В. П. Андрущенко; координатори: О. В. Сухомлинська, Н. М. Дем'яненко; упорядники бібліогр. покажчика : Н. І. Тарасова, О. С. Антоненко, О. А. Кадіна; наук. ред. Л. В. Савенкова, бібліогр. ред. Г. І. Шаленко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – 49 с. - Про М. П. Драгоманова с. 12-20.

165. Хроніка'2000. – Вип. 2(84) : Михайло Драгоманов – дослідник всесвітньої історії, політик і людина / авт. проекту : А. В. Толстоухов, В. П. Андрущенко. – Київ : Фонд сприяння розвитку мистецтв, 2011. – 637 с.

166. Хроніка'2000. – Вип. 2(84) : Михайло Драгоманов – дослідник всесвітньої історії, політик і людина / авт. проекту : А. В. Толстоухов, В. П. Андрущенко. – Київ : Фонд сприяння розвитку мистецтв, 2011. – 637 с.

167. Якимчук О. Роль освіти в становленні національної свідомості українського народу (на основі творчості М. Пирогова, М. Драгоманова, І. Франка) / О. Якимчук // Вища освіта України. - 2018. – Вип. 3 (70). - С. 34-38.

Наукові збірники

Відомий-невідомий Михайло Драгоманов: наук. збірник до 170-річчя від дня народження М. П. Драгоманова / редкол. : В. Андрущенко [переднє слово: В. Андрущенко, В. Погребенник «Михайло Драгоманов – відомий і невідомий»] / редкол.: В. Андрущенко, ...В. Бех, О. Падалка, Г. Волинка [та ін.]; упоряд: В. Ф. Погребенник, С. В. Шевчук, Н. Д. Осьмак / М-во освіти, науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 382 с. – Із змісту: Андрущенко В. П., Погребенник В. Ф. Михайло Драгоманов – відомий і невідомий (переднє слово. Постать в інтер'єрі часу. – С.3-16; Андрущенко В.П. Три університети Михайла Драгоманова. – С. 17-21; Андрущенко В.П. Михайло Драгоманов в освітянському просторі України і Європи : історія і сучасність. – С. 21-29; Андрусишин Б. Михайло Драгоманов як політик та політолог. – С. 59-86; Погребенник В. Михайло Драгоманов як літературознавець : українське й інші письменства у

рецепції вченого. – С. 86-113; Закович М. Релігія і церква у філософській спадщині М. П. Драгоманова. – С. 114-124; Мацько Л. Михайло Драгоманов – громадський діяч, філолог-українознавець. – С. 125-140; Плющ М. Аксіологічні параметри мовної особистості Михайла Драгоманова. – С.141-153; Вовк Л. Освіта в науковій і громадській доктрині М.П.Драгоманова. – С. 154-163; Падалка О. «Економічні справи» в системі наукових поглядів Михайла Драгоманова . – С. 163-172; Жадько В. Михайло Драгоманов – публіцист, редактор, видавець. – С. 173-189; Шемшученко Ю., Горбатенко В. Модель політико-правової реформи у науковій спадщині Михайла Драгоманова.– С. 190-199; Качкан В. Великий полтавець європейського штибу. – С. 199-204; Денисенко В. «Духовно єднаймося, порозуміваймося...» : Листування Михайла Драгоманова і Миколи Лисенка в контексті громадсько-мистецького життя в Україні (1876-1890 рр.) / В. Денисенко. – С. 205-208.

Драгоманівські історичні студії: зб. наук. праць молодих істориків / МОН України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, кафедра джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін, Історичний ф-т; відп. ред. і упоряд. О. В. Потильчак. - Київ-Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2020. - Вип. 5(9). - 400 с. – Із змісту: Андрущенко В. П. Привітання учасникам конференції. – С. 12-13; Потильчак О. В. Дев'яті Всеукраїнські драгоманівські читання молодих істориків. – С.14-17; Шевченко О., Винокуров Ю. Історичний аналіз причин появи Інквізиції в західній Європі XII – XIII століть. - С. 30-33; Візер С. О., Павлюс В. В. Волинь у відносинах з монголо-татарами в другій половині XIII ст. – С.36-40; Осмолівська О. Ю., Пітух Х. І. Політичні мотиви Константинополя та Риму щодо Ферраро-Флорентійської унії. - С.40-43; Візер С. О., Титенко І. Ю. Українські землі в ідеологічній війні Великого князівства

Литовського та Московії наприкінці XV – на початку XVI ст. - С.43-46; Железко А. М., Марченко Д. Г. Дипломатичний інструментарій зовнішньополітичної діяльності Богдана Хмельницького (1648-1657 рр.). – С.50-55; Шимко В. В. Оцінка Петровських реформ у російській історіографії. – С.56-61; Коляда І. А., Данчева В. С. Кохання у житті Петра Косача та Олени Пчілки.- С.88-92; Коляда І. А., Іщенко А. А. Богдан і Варвара Ханенки: кохання до мистецтва – понад усе. – С.96-100; Коляда І. А., Дрозденко В. С. Роль родинного кола у становленні особистості Соломії Крушельницької. – С.121-125; Коляда І. А., Лозовий А. В. Соломія Крушельницька та Михайло Павлик: історія знайомства. – С.125-129; Жолоб М. П. Більшовицькі репресії за національною ознакою в Україні 1930-х років у дослідженнях зарубіжних істориків. – С.144-146; Малая Г. Д. Елеонора Рузвельт: реконструкція образу дружини політика. – С.155-159; Якушко А. М. «Великий терор» 1937-1938 рр. за матеріалами київської газети «Більшовик»: до характеристики джерельної бази проблеми. С.174-180; Диптан Л. С., Потильчак О. В. Організація контролю медико-санітарного обслуговування та лікування переміщених осіб-репатріантів в Українській РСР у 1944-1946 рр.- С. 192-199; Коляда І. А., Іванов Д. Г. Роль жертвовного кохання Валентини Попелюх у життєвому протистоянні Василя Стуса тоталітарній радянській системі. – С. 221-224; Шубер О. А. Роль родини в становленні особистості майбутнього патріарха Української Православної Церкви Київського патріархату владика Філарета. – С. 225-228; Ткаченко В. О. Шкільні роки як етап становлення духовності владика Філарета. – С.228-230; Міщенко М. Г. Історіографія питання розвитку дипломатичної служби Української РСР у другій половині XX ст. - С. 231-234; Двірна К. П., Приймак О. І. До питання вивчення життя та творчості Юрія Лавріненка в новітній українській історіографії. – С.234-239; Якушко, А. М.

«Великий терор» 1937-1938 рр. за матеріалами київської газети «Більшовик»: до характеристики джерельної бази проблеми. - С. 174-179; Диптан Л. С., Потильчак О. В. Організація контролю медико-санітарного обслуговування та лікування переміщених осіб-репатріантів в Українській РСР у 1944-1946 рр. - С. 192-198; Кравченко Д. Ю. Переміщені особи з України у повоєнній Західній Європі. – С. 218-221; Двірна К. П., Якуба Я. І. Кримськотатарський опозиційний рух (50-60 рр. ХХ ст.): напрями та політична стратегія боротьби. – С. 245-254; Загребельна Н. І., Яретик М. М. Петро Яцик: канадієць-українець, що жив Україною. – С.254-257; Коляда І. А., Хомич Р. М. Валерій Лобановський та Володимир Щербицький: деякі штрихи до біографії. – С.258-261; Коляда І.А., Сокур Б. М. Події 2014 року на сході України через призму іноземної журналістики. – С. 286-290; Руденко Н. В., Льоліна М. С. Особливості іконописної творчості Христини Дохват (на пошану 85-ліття з дня народження). – С. 324-329; Потильчак О. В., Герасименко В. О. Знахідки монет Ольвії на поселеннях скіфського часу лісостепу Середнього і Нижнього Подніпров'я: до проблеми контактів античної цивілізації з сусідніми племенами. - С. 340-344; Потильчак О. В., Геращенко Д. С. Українська національна революція 1917-1921 рр. через призму пам'ятної нумізматики. – С.344-350; Левченко Ю. І. «Колекція видань і документів переданих Службою зовнішньої розвідки України» – джерело дослідження української історії ХХ ст. - С.351-355; Потильчак О. В., Геращенко Д. С. Українська національна революція 1917-1921 рр. через призму пам'ятної нумізматики. - С. 344-351. Загребельна Н. І., Вишнівський Д. Б. Особливості впровадження та методика використання хмарних технологій про вивченні історії України у 10 класі на прикладі теми «Українська революція 1917-1921 рр.». – С. 376-379; Бакка Т. В., Кравченко О. Ю. Формування

медіакомпетентнісного підходу в процесі підготовки майбутніх вчителів історії. – С. 384-387.

Михайло Драгоманов і українське національне відродження : тези доп. і повідомлень Респ. наук.-конф. молодих вчених, присвяченої 150-річчю з дня народження Михайла Петровича Драгоманова (Київ, 22-23 травня 1991 р.) / Респ. Асоціація українознавців, Київ. держ. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Київ, 1991. - 124 с. – Зміст : Комзюк Л. Т. До питання про критичну оцінку В. І. Леніним деяких аспектів ідейної спадщини М. П. Драгоманова. – С.4-5; Томенко М. В. Політичні доктрини Михайла Драгоманова і Дмитра Донцова в контексті ідеологічного становлення нових політичних організацій і партій України. – С. 6-9; Терлецький В.В. М. П. Драгоманов і К. Д. Ушинський в поглядах на українську народну школу. – С. 9-12; Кугутяк М. В. Політична програма М. Драгоманова, М. Павлика, С. Подолинського (1880). - С. 12-14; Гудзь В. В. М. П. Драгоманов про національно-визвольний рух. – С. 15-17; Хабатюк І. Ю. Ідеї федерації у творчості М. П. Драгоманова. – С. 17-19; Круглашов А.М. М. П. Драгоманов про співвідношення еволюції та революції у суспільно-політичній боротьбі. – С. 19-22; Чмихов М. О. Золоті кольори давньої символіки українців. – С. 23-25; Пиріг П. В. Погляди М. П. Драгоманова на проблеми розвитку історії України. – С.25-28; Верба І. В. М. П. Драгоманов про українсько-російські державно-політичні відносини другої половини XVII ст. – С. 28-30; Пришляк В. В. Історичні події 30-х років XVIII ст. на Україні в інтерпретації М. П. Драгоманова. – С. 30-32; Казьмирчук Г.Д., Куліковська Г.М. Я. Я. і М. П. Драгоманови : перегуки доль. – С. 33-36; Бармак М. В. Еволюція федеративної концепції М. П. Драгоманова. – С. 35-37; Полещук Т. С. М. П. Драгоманов про «східну кризу» 1875-1878 рр. – С. 37-39; Єкельчик С. О. Іван Лисяк-Рудницький як дослідник

спадщини М. П. Драгоманова. – С. 39-41; Рафальський О.О. Громадсько-політична і наукова діяльність М. П. Драгоманова у Київському університеті. – С. 41-43; Лутаєв А. О. М. П. Драгоманов і український громадський рух в першій половині 70-х років XIX століття; Світленко С. І. М. П. Драгоманов і А. І. Желябов. – С. 46-48; Ковба Ж. М. Роль М. П. Драгоманова в історії становлення та розвитку національного книгарства. – С. 48-50; Савченко Г. О. М. П. Драгоманов і М. Ф. Сумцов. – С. 50-52; Горошко С. І. М. П. Драгоманов –спадкоємець кирило-мефодіївців. – С. 52-55; Добржанський О. В. Про полемічні статті М. П. Драгоманова на сторінках газети «Буковина». – С. 55-58; Катренко А. М. Київська громада і М. П. Драгоманов у їх листуванні. – С. 58-59; Дровозюк С. І., Дровозюк Л. М. Деякі теоретичні та практичні аспекти просвітницької діяльності М. П. Драгоманова. – С. 61-63; Майборода С. В. (КДП) Просвітницька діяльність М. П. Драгоманова. С. 64-66; Парипа М. П. М. П. Драгоманов і видавнича політика Старої Громади. – С. 66-69; Коломоєць Ю. І. Видавнича діяльність М. П. Драгоманова в еміграції. – С. 69-71; Чернихівський Г. І. Діяльність Кирило-Мифодіївського товариства в оцінці М. П. Драгоманова. – С. 71-73; Чернихівський Г.І. Педагогічні погляди М. П. Драгоманова. – С. 73-75; Швецов Ю. В. М. П. Драгоманова у Софійському університеті. – С. 75-77; Квіт С. М. Роль М. П. Драгоманова в українському самоусвідомленні галицьких русинів. – С. 77-79; Карпо В. Л. Вплив ідей М. П. Драгоманова на розвиток демократичного руху у Східній Галичині в 70-90-х рр. XIX ст. – С. 79-81; Соловйова Ю. В. Публіцистичні виступи М. П. Драгоманова на сторінках газети «С.-Петербургские ведомости». – С. 81-83; Стельмах С. Л. Історія народної освіти на Україні в публіцистичних працях М. П. Драгоманова. – С. 83-86; Буряк В. Д. Драгоманівська концепція наукової специфіки фольклору і проблема збереження образного генофонду фольклорної пам'яті

українського народу (на матеріалі сучасного фольклору півдня України). – С. 86-88; Верьовкін В. В. Вплив творчості М. П. Драгоманова на революційних письменників Західної України (20-30-ті рр. ХХ ст.). – С. 88-90; Хропко В. П. (КДП) М. П. Драгоманов і журнал «Правда». – С. 90-92; Окунькова К. М. Проблеми української культури в творчості Михайла Драгоманова – фольклориста і літературознавця. – С. 92-95; Тищук Т. В. М. П. Драгоманов і М. Л. Старицький (до питання про громадські, творчі, особисті контакти). – С. (5-97; Пазенко О. А. Вплив М. П. Драгоманова на театральну діяльність М. Старицького. – С. 97-99; Дрофань Л. А. Михайло Драгоманов і Олена Пчілка. – С. 99-101; Продан І. М. М. Драгоманов та І. Франко. – С. 101-102; Кир'янчук Б. М. Вплив М. Драгоманова на художню систему І. Франка (на матеріалі соціально-психологічних повістей). – С. 102-104; Грицай С. Я. М. Драгоманов і проблеми демократизації української літератури у другій половині ХІХ ст. – С. 104-107; Гузар О. В. До проблеми мовознавчої концепції М. Драгоманова. – С. 107-110; Лупейко О. В. Михайло Драгоманов і Микола Шаповал. – С. 110-112; Кузь В. Г., Пашенко Л. І. Педагогічна діяльність М. П. Драгоманова. – С. 112-114; Зайченко В. І. Проблеми освіти і виховання в педагогічній публіцистиці М. П. Драгоманова. – С. 114-117; Палій В. П. Високоморальна особистість М. П. Драгоманова і його вплив на розвиток української культури. – С. 117-119; Потульницький В. А. Ідея прогресу в політичній спадщині М. Драгоманова. – С. 120-122.

Україна в етнокультурному вимірі століть : Іван Франко у творенні української національної ідентичності : [збірник наукових праць]: матеріали на допомогу викладачам, вчителям, студентам й учням вузів і шкіл / М-во освіти і науки України, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса, НАН України,

Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Факультету історичної освіти, Кафедра етнології та краєзнавства; ред. колегія: П. М. Чернега (відповід. редактор), О. О. Рафальський, М. Г. Василенко, Г. В. Стрельський, В. І. Луцкай, А. В. Телегуз, С. П. Зубченко, І. В. Батюк (секретар); рецензенти: О. П. Реєнт, В. П. Капелюшний. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – 349 с. – [М. Драгоманов та І. Франко згадуються на сторінках : 19, 39, 44-45, 50, 55, 96-97, 112, 122-123, 181, 213, 220, 226-227].

Іменний покажчик

- Авраменко А.М. 32
- Андрусишин Б.І. 1-4, 37, 55, 111-115
- Андрусяк І.П. 5
- Андрущенко В.П. 6-29, 34, 50, 54, 57, 77, 110-116, 122, 164
- Антоненко О.С. 164
- Баштовий В.І. 9, 20
- Бех В.П. 111-115
- Бикова Т.В. 32
- Боднар К.А. 9, 20
- Борисенко В. 30
- Буканов Г. 31
- Вернадський В.І. (40, 41)
- Вернидуб Р.М. 9, 20, 54
- Ветров І.Г. 34
- Візер С. 33
- Вовк Л. 34, 121
- Вовк Я.О. 13, 34
- Вознюк В. 13
- Вознюк О.В. 34
- Волинка Г.І. 35, 111-115, (123)
- Гавел В. (109)
- Галенко Т.М. 1
- Глизь І. 36
- Горбачук І.Т. 37-39
- Гончаренко Л.А. 37
- Гринченко Б. (32)
- Грицай М.С. 81
- Грушевський М.С. (156)
- Даниленко В. 40, 41
- Двірна К. 42, 43
- Дем'яненко Н.М. (44), 45, 46, 48, 164)
- Денисенко В. 47
- Денискіна Г. 49
- Драгоманов С. (43)
- Драгоманова Л. (62)
- Драгоманова-Бартаї Н. 56
- Дубина М. 58
- Єфименко В.В. 37, 38
- Жадько В.О. (59), 60-72
- Жиленкова І. 73
- Житецький П.Г. (82)
- Жук О.Я. 55
- Жуківський В. 74

Журба М. 11, 75, 76
Зароднюк В.А. 50, 57
Іванова Л. 78
Кадіна О.А. 50, 57, 79, 119, 164
Казакевич О. 82
Казева О.О. 83
Карпенко М. 84
Качмала В. 85
Ковриженко О. 86
Колупаєва Т.Є. 87
Коляда І.А. 88-97
Костомаров М. (94, 156)
Костюк В.С. 98
Коцева О. 99-101
Кремень В. 164
Куриленко О. 101
Куца О. 102, 103
Кучинська Л.М. (42)
Лисенко М. (47, 48)
Лобода Т. 104
Логвиненко О. 105
Макаренко Л.Л. 6, 34, 37, 108
Максимович М.О. (84)
Матюшко Б.К. 106
Матяш І.Б. (106)
Мацько Л.І. 111-115
Мелещенко Т.В. 109
Милько В. 93
Мишечкін Г. 117
Мінкова Л. 118
Мозгова Н.Г. 53, (119), 120
Мусієнко Ю.А. 37, 38
Невінчана І. 122
Немчинов І.Г. 123
Падалка О.С. 34, 54, 121, 125
Падалка С.С. 126
Пирогов М. (53, 167)
Пінчук Ю.А. 55
Плоскіна В. 56
Поважна В.М. 81
Погребенник В.Ф. 12, 16, 17-19, 26, 27, 50, 54, 57, 111-116, 127, 129-150
Потильчак О.В. 34
Працьовитий М.В. 37
Пудченко С.А. 37
Радченко Л. 151
Радченко Ю. 151

Романовський Р.В. 108
Ротач П.П. 55
Руденко Ю.Д. 24, 152
Савельєв В.Л. 34
Савенкова Л.В. 17, 35, 44, 50, 53, 57, 59, 79, 108, 116, 119, 150, 164
Сворах С.Д. 153
Сич О.М. 154
Слесаренко О. 155
Стеблина Л.М. 59
Стрельський Г. 156
Сухомлинська О.В. 164
Тарасова Н.І. 1, 6, 7, 12, 14, 17-19, 35, 37, 38, 44, 50, 51-53, 57, 59, 79, 80, 108, 116, 119, 127, 132, 139, 150, 164
Терзийска Л. 157-160
Толстоухов А.В. 77, 165, 166
Торбін Г.М. 34, 37, 54
Третьякова А. 161, 162
Українка Л. (100, 135, 136)
Франко І. (94, 103, 120, 157, 163, 167)
Хархун О.Л. 6, 37, 52, 59, 80, 108
Чубинський П. (146)
Чумаченко В.К. 32
Шаленко Г.І. 1, 35, 37, 38, 50-53, 57, 59, 80, 108, 116, 119, 127, 150
Шевцова С.М. 65
Шевченко Т.Г. (17, 18, 50, 57, 58, 106, 107)
Шишманов И. (157)
Шпак В.І. 65
Якимчук О. 167

Інформаційне видання

**ІДЕЇ М. П. ДРАГОМАНОВА
В ДОСЛІДЖЕННЯХ ВЧЕНИХ
Українського державного університету імені
Михайла Драгоманова**

Частина 2

Бібліографічний покажчик

*Упорядник - Тарасова Наталія Іванівна
Науковий редактор- Хархун Оксана Леонідівна
Бібліографічний редактор - Цимбал Маргарита
Технічний редактор- Михайло Безсмертний*

Підписано до друку 05.12.2023 р. Формат 60x84/16.

Папір офсетний. Гарнітура Times.

Умов.друк.арк. 3,14. Облік.видав.арк. 1,90

Зам. № 220

Віддруковано з оригіналів.

Видавництво Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова.

01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9

Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002.

(044) 239-30-26.

